

**MET HET OOG OP DE TOEKOMST:
KANSEN!!**

Discussiestuk m.b.t. visie en beleid voor de Allemanskerk, Langedijk-Noord.
Samengesteld door Willem Venema.

Herfstmiddag

Nu het stortregent
en ieder ding verdwijnt
in 't overwegend
en onbelijnd
geweld van overvloed,
wordt mij bewuster
wat ik geloven moet:
men kan geruster
zijn als de ramp losbreekt
over het leven,
dan waar de lamp verbleekt
in angst en beven,
want in de overmacht
van 't reppend oerbegin
zet God weer onverwacht
herschepend in.

Guillaume van der Graft

1. Wat vooraf ging....

In het laatste beleidsplan van de Allemanskerk uit 2007 staat:

'Pluriformiteit als uitdaging

Door allerlei ontwikkelingen is de veelkleurigheid van de samenleving sterk toegenomen. Dat is ook te merken in onze kerkelijke gemeente. Gemeentelieden hebben allemaal hun eigen achtergrond, niet alleen geografisch en sociologisch, maar ook qua geloofsbeleving en geloofsbelijden. Van traditionele tot moderne kerkgangsters. Mensen die regelmatig naar de kerk gaan tot zelden of nooit. Mensen die actief of passief betrokken zijn bij de gemeente. Ouderen en jongeren (deels groot geworden met kinderdienst en jeugdkerk). Van twijfelaars en zoekers tot rotsvaste vertrouwsters. We hebben ze allemaal 'in huis': Traditionelen, Vrijzinnigen, Randkerkelijken, Intellectueel-betrokkenen, New-age gelovigen en Evangelisch bewogenen.

We proberen samen gemeente te zijn, in alle verscheidenheid. Pluriformiteit zien we als een uitdaging. We proberen ruimte te bieden aan een ieders eigen betrokkenheid op God en elkaar en ruimte te creëren waarin eenheid beleefd kan worden.'

Vrij vertaald: "We willen een aantrekkelijke gemeente zijn: vitaal, actief, zichzelf onderhoudend en vernieuwend. Een gemeente waarin het vuur van Gods liefde brandt, die van binnen gloeit en naar buiten toe warmte uitstraalt."

Het beleidsplan van 2007 is ingevoerd en functioneert naar tevredenheid, maar gaande weg blijken tekst (Beleidsplan 2007) en werkelijkheid niet meer overal te kloppen. Dus rijst in 2013 de vraag: *Hoe nu verder?*

2. Ga mee op weg!

Met deze uitroep nodigen we iedereen uit om mee op weg te gaan op een trektocht. Een gezamenlijke trektocht voor de mensen rondom de Allemanskerk. Een oproep om in beweging te komen, niet de kerkenraad moet in beweging komen maar heel de gemeente, wij allen met elkaar.

Waarom?

Maar moeten we wel in beweging komen, is het niet beter om te behouden wat we nu hebben, of sterker nog: laten we terug keren naar wat er vroeger was.

Het vraagt om onderscheiding om te zien dat sommige antwoorden uit de traditie geen antwoorden meer zijn. We leven in een woelige tijd, waarin opnieuw gevraagd wordt aan de kerk: Waar sta je in deze wereld en waarvoor sta je? Het is een tijd van crisis. Een woord dat vaak misverstaan wordt en als negatief bestempeld wordt. Maar in de traditie van de kerk heeft het woord ook een positieve lading gekregen, het gaat om het onderscheiden. Scheiding aanbrengen tussen goed en kwaad, zoeken met elkaar naar de juiste weg en zo tot iets nieuws komen. Iets nieuws dat gebouwd wordt met de bouwstenen van wat er al was.

Het is zeker niet gemakkelijk om op weg te gaan en iets los te laten dat goed voelde en vertrouwd is. Maar vanaf het begin is de gemeente in beweging geweest. In Handelingen worden de christenen de mensen van de weg genoemd.

Op weg

Eigenlijk is de weg van Christus gemeente niets anders dan het verschijnen van de Heer zelf, want wie over het verschijnen van de Heer spreekt, spreekt ook over het verschijnen van zijn gemeente in de maatschappij.

Dat geeft ook antwoord op de vraag waar de trektocht naar op weg is. Het gaat om niet minder dan het volledig aan het licht komen van Gods evangelie in deze wereld. Dat is niet terug keren naar vroeger – wie zou durven zeggen dat ergens in de geschiedenis de gemeente al ware afspiegeling is geweest van Gods bedoeling met zijn schepping? – maar een voortgaan op de weg die Jezus ons is voorgegaan. Natuurlijk nemen we dan mee wat goed was in de traditie, er zijn al bouwstenen gelegd voor ons, zoals we hopen dat ze ook na ons nog gelegd zullen en moeten worden. Daarom spreken we van een trektocht en leggen we het einddoel niet onwrikbaar vast, want we wandelen in de voorlopigheid.

Moet dat nu allemaal?

Wat laten we los en wat niet? Dat blijft altijd het angstige voor velen. In de afgelopen eeuw heeft de kerk veel moeten los laten. Er was de terechte vraag: Is er dan niets meer heilig? Ik denk dan aan een opmerking van Franz Rosenzweig als hij worstelt met verleden, heden en toekomst: "Hoezeer het gebergte van het verleden ook onveranderlijke trekken heeft: de roep vanuit een totaal en radicaal veranderd heden wordt door hetzelfde gebergte anders

weerkaatst.” En hij ziet dan als opdracht voor Jodendom en Christendom het spreken tot de toekomst tot wij gehoord worden: “ het verleden doet de mond open en spreekt tot ons. Het heden spreekt zelfs met ons. De toekomst is stom: wij moeten tot haar spreken tot zij ons hoort.”

Met andere woorden, wij geven nu mede vorm aan de toekomst en geven zo door van wat wij kregen. De traditie wordt een voortgaande traditie en krijgt de kans niet om te verstarren. Dat doe je niet alleen! Dat doe je als geloofsgemeenschap als geheel!

Uitnodiging

Kortom: we nodigen U, jullie en ons zelf uit om op weg te gaan.

“Zomaar te gaan met een stok in je hand,
zonder te weten wat je zult eten.

Zomaar te gaan, met Zijn woord als bewijs,
altijd maar lopen, altijd maar hopen.”

3. De gezamenlijke trektocht

De kerk verkeert in een crisis. Zeker, we moeten niet alle gemeenten over een kam scheren. Er zijn ook gemeenten die een proces van vernieuwing kennen. Toch is het overheersende beeld er een van crisis. Dat impliceert dat het alle kanten op kan; crisis is niet een dieptepunt, maar een beslissend punt. Een crisis is dus spannend.

Een kernmoment van de huidige crisis zou ik als volgt willen omschrijven: steeds minder mensen doen mee, maar de mensen die meedoen worden steeds actiever. Het lijkt er op alsof zij de crisis willen overwinnen door er nog een schepje boven op te doen. Nog meer aandacht voor de preek, nog verzorgder kindernevendiensten, nog betere groothuisbezoeken, nog aansprekender diaconale programma's, nog professionelere folders, een nog uitgebreider en actueler programma voor vorming en toerusting, en in samenhang met dit alles - helaas, maar onvermijdelijk - nog meer vergaderen, nog meer overleg en nog meer overlegorganen.

Het lijkt allemaal niet echt te helpen. Ook de doorzetters worden er moe, soms zelfs moedeloos van. Want al dit zwoegen blijkt slechts te leiden tot steeds minder van hetzelfde. En daarmee tot werken op steeds grotere schaal: We gaan ouderlingewijken combineren, de predikantswijken vergroten, gemeenten samenvoegen. Steeds duidelijker dringt het besef door dat we er zo niet komen. Daarvoor zit de crisis te diep. Het is niet voldoende de dingen goed te doen; we moeten opnieuw leren de goede dingen te doen. Anders gezegd: het verbeteren van de gemeente is niet voldoende; nodig is de vernieuwing van de gemeente. Dus op zoek naar een ander type gemeente. Is er een model voor een nieuwe manier van gemeente-zijn?

Het beeld van de gemeente waar we (onbewust) van uitgaan

Alvorens op die vraag in te gaan moeten we ons eerst realiseren van welk beeld we bij gemeente uitgaan. Er zijn twee mogelijkheden. Het is allereerst mogelijk bij gemeente te denken aan een organisatie, een structuur, je zou bijna zeggen een gebouw. Als je daarvan uitgaat denk je bij vernieuwing al gauw aan blauwdrukken en (re)organisatieschema's. Maar we kunnen bij gemeente ook denken aan een beweging, aan een proces, aan een pelgrimstocht. Ik ga uit van dat beeld; dus van de gemeente als beweging. Een beweging

die, binnen een zekere bedding, haar eigen niet te voorspellen weg zoekt. De vraag wordt dan: Hoe kan die beweging zich vernieuwen?

Vernieuwing vraagt om actualisering van de kern

Om niet vanaf het begin op het foute spoor te zitten, stel ik eerst voor alle zekerheid, dat we goed moeten beseffen dat we met huid en haar vastzitten aan onze huidige samenleving. Het is uiteraard onmogelijk die samenleving in het kort te schetsen. Dat zal ik ook niet proberen. Ik roep alleen even een beeld op.

De samenleving verkeert in een stormachtige ontwikkeling. Het is niet te verwachten dat de storm zal gaan liggen. De wind waait uit verschillende hoeken. Het is allemaal nogal onduidelijk en tegenstrijdig. Vooral dat laatste. Enerzijds is er secularisatie, anderzijds een 'groeïende behoefte aan spiritualiteit. Enerzijds is er een proces van individualisering; mensen bevrijden zich uit allerlei verbanden, wat onder meer betekent dat zij hun eigen 'levensfilosofie' opbouwen, waarvoor zij inspiratie zoeken op 'de markt van welzijn en geluk'. De andere kant van de medaille is dat er behoefte is aan nieuwe relaties; degenen die deze niet vinden worden bedreigd door vereenzaming. Tenslotte nog een derde tegenstrijdigheid: Enerzijds heeft onze samenleving enorme mogelijkheden, anderzijds staat zij voor de geweldige opgave zich in te zetten voor 'gerechtigheid, vrede en het behoud van de schepping'.

In die samenleving bewegen wij ons als gemeente. En daarin hebben wij onze draai nog niet gevonden. Juist ten aanzien van die drie tegenstrijdigheden bestaat er in de gemeente grote onzekerheid. En daarin bestaat precies de crisis. De secularisatie stelt ons voor de vraag: Wat geloven wij nu eigenlijk? De individualisering stelt ons voor het probleem: Hoe geven wij tegen die achtergrond onze gemeenschap vorm? De problematiek van de samenleving daagt ons uit door de vragen:

Wat hebben jullie aan te bieden op de markt van welzijn en geluk? Hebben jullie een gemeenschap gecreëerd die laat zien hoe mannen en vrouwen, jong en oud, zwart en wit, heteroseksuelen en homoseksuelen kunnen samenleven? Kunnen jullie inspiratie bieden bij de het zoeken naar oplossingen van de grote maatschappelijke problemen?

Die vragen raken niet slechts een aspect van de gemeente, maar haar kern. Wat is die kern? Voor mij wordt die onder meer verwoord in Marcus 3: 13-15: 'En Hij Jezus) ging de berg op en riep tot Zich, wie Hij zelf wilde, en zij kwamen tot Hem. En Hij stelde er twaalf aan, opdat zij met Hem zouden zijn en opdat Hij hen zou uitzenden om te prediken en om macht te hebben boze geesten uit te drijven'. De omschrijving die Petrus van de gemeente geeft is daarvan als het ware een echo: 'Gij zijt (...) een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk (Gode) ten eigendom, om de grote daden te verkondigen van Hem, die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht'(1 Petrus 2:9).

De kern van de gemeente kan vanuit deze typering en met het oog op de moderne samenleving, kort aangeduid worden met deze drie woorden:

- verborgen omgang met God;
- gemeenschap met elkaar;
- dienst aan de samenleving

Dat is de kern. En verder behoort niets tot die kern; de viering niet, de preek niet, ook het leren, de catechese, het ambt en de kerkorde niet. Al die zaken vormen niet de kern, zij zijn - zullen we hopen - gericht op die kern. Zij zijn - om met Berkhof te spreken- als het ware 'geleidend' naar die kern (1973, 363). Hieruit kan tweeërlei worden afgeleid. Ten eerste: De

crisis zit diep, zij raakt immers juist de kern. Geen wonder dat verbetering niet voldoende is. Ten tweede: Voor vernieuwing van de gemeente als beweging is voor alles nodig ons te concentreren op die kern. Vanuit die kern moet worden beoordeeld wat nuttig en wat overbodig is; dat wil zeggen wat leidt en wat niet leidt tot omgang met God, tot gemeenschap met elkaar en tot dienst aan de samenleving. En dus: Terug naar de kern. Hoe kunnen we dat proces vorm geven? En welke factoren zijn daarbij met name belangrijk?

Vormgeving van het vernieuwingsproces

1) *Mensen serieus nemen*: Het is allereerst nodig mensen te zien als unieke en begaafde mensen. Dat wil zeggen: Als mensen met een charisma, een gave, waarmee zij voor anderen en voor de opbouw van de gemeente van belang zijn. Kortom, als leden van een 'koninklijk priesterschap'. Of dat het geval is, moet blijken uit de praktijk. Luisteren we naar elkaar? Is er sprake van wederkerigheid? (of is er in hoofdzaak eenrichtingsverkeer?) Gaan we bij het werven van medewerkers uit van de taak of van de gaven van mensen?

2) *Relevante doelen en taken*: Voor de vernieuwing is evenzeer nodig dat de zaken waar we mee bezig zijn verband houden met de echte vragen van mensen en tevens in relatie staan tot de kern van het gemeente-zijn. De activiteiten in de gemeente dienen daarop geëvalueerd te worden. In hoeverre zijn al die zaken geleidend voor 'de verborgen omgang - de gemeenschap met elkaar- de dienst'?

3) *Een informeel communicatienetwerk*: Voor vernieuwing is voorts nodig het vormen van groepen die zelfstandig een complete taak kunnen verrichten. Als dat voor de taak nodig is, dan dienen zij zelf contact op te nemen met anderen. Niet wachten op anderen; niet communiceren via hogere organen, maar zelf rechtstreeks contact opnemen. Die directe en persoonlijke contacten zijn ook voor de integratie van de gemeente van groot belang. Het belangrijkste integratiemedium is het bezoek, de visite:

- predikant en de ouderling die op (groot)huisbezoek gaan;
- groepen bij elkaar op bezoek gaan (dat is effectiever dan weer een overleggroep vormen);
- gemeenten die elkaar bezoeken (visitatie).

Die bezoeken hebben alleen opbouwwaarde als zij deze grondstructuur hebben:

- het gaat om de bezochte;
- er is bereidheid om te helpen; het gaat niet om controle maar om dienst, niet om het verleden te bespreken, maar om toekomst te openen;
- er (impliciet of expliciet) een verwijzing naar de kern.

4) *Het ambt concentreert zich op zijn eigenlijke missie*: In het proces van vernieuwing heeft het ambt een eigen rol. Zijn eigenlijke missie is de kern van het gemeente zijn vragenderwijs (dus niet op de wijze van een die heerst!) aan de orde stellen. Lewis heeft de kerk eens vergeleken met een konvooi schepen. Hij stelt dat voor een goede vaart nodig is dat elk schip in orde is en dat zij goed gecoördineerd worden. Maar dat is niet voldoende. Als dat goed gecoördineerde geheel tenslotte aankomt in Moermansk terwijl Rotterdam zijn bestemming is, dan is alles nog tevergeefs. Zorg voor die bestemming is de eigenlijke missie van het ambt. Liggen we op koers, anders gezegd: Zijn we gericht op de kern?

5) *Een duidelijke identiteit:* Als de gemeente zo bezig gaat, zal haar identiteit steeds duidelijker worden. Anders gezegd, dan zal zij er steeds beter in slagen een antwoord te geven op de beide vragen: Wie zijn we? en: Wat is onze missie? En daarmee is de vitaliteit en aantrekkelijkheid van de gemeente in hoge mate gediend.

Voor de vernieuwing van de gemeente zijn deze vijf factoren van groot belang. Het gaat hier niet om vijf losstaande aspecten, maar om dimensies die geïntegreerd zijn in een model van gemeente-zijn, dat ik aanduid als 'de gezamenlijke trektocht'. En dat model is voor de vernieuwing van de gemeente van groot belang. Daarom ter afsluiting hiervan nog een korte typering.

Twee modellen

Er zijn in hoofdzaak twee modellen van gemeente-zijn, die ik korthedshalve typeer als resp. 'de georganiseerde reis' en 'de gezamenlijke trektocht'. Ik pleit voor de laatste. Maar om deze weg scherp te kunnen typeren zal ik ook haar tegenpool beschrijven.

De georganiseerde reis

Kenmerkend voor de georganiseerde reis is dat er twee groepen mensen zijn: Zij die reisdoel en route uitzetten en zij die geacht worden in te stappen, mensen die de plannen bedenken en zij die ze uitvoeren, mensen die het huis van de gemeente bouwen en mensen die geacht worden daarin te gaan wonen. Het tweede hiermee samenhangende kenmerk is dat het ene vernieuwingsproces wordt geknipt in twee deel-processen: het ontwikkelen van plannen - die dan vervolgens het gewone volk onder de pet gepraat moeten worden - en de uitvoering van de plannen, als een proces op zich (de implementatie) Tot de jaren zeventig ging het in de gemeente volgens dit model. Over de hele linie. In de catechese; de catecheet bereidde zijn les voor, en probeerde die vervolgens over te hevelen naar de catechisanten. Zo ging het ook bij de preek; de gemeente kwam pas in het vizier als de dominee zijn studeerkamer uitkwam. Niet anders was het in het pastoraat; het Maarten't Hart type ouderling bracht zijn boodschap zonder aanzien des persoons. Ook in het diaconaat was het niet anders; de wereld was opgedeeld in twee groepen, hulpgevers en ontvangers. Zo gaat het in vele gevallen nog, zeker bij grote beslissingen in de gemeente. Om het even of het gaat om het sluiten van een kerkgebouw, het PKN verenigingsproces of het oplossen van het vraagstuk van het zegenen van alternatieve samenlevingsvormen. De procesgang is in dit model simpel en voltrekt zich als volgt: De kerkenraad benoemt een commissie van zogeheten deskundigen; deze krijgt als opdracht een kant en klare oplossing te bedenken - als zij klaar is wordt daarover in de kerkenraad beslist (na het werk nog eens dunnetjes overgedaan te hebben) -daarna wordt de 'oplossing' (?) aan de gemeente voorgelegd, niet voor een open discussie, maar om een zo breed mogelijk draagvlak te creëren. Echte inspraak wordt dus niet gegeven; dat is ook lastig bij de georganiseerde reis, want de een wil dit een beetje veranderd hebben, de ander is daar nu juist aan gehecht, maar hij wil... Dus is de conclusie: 'Laten we het nu maar laten zoals het is.'

Zo komen we niet tot vernieuwing. Deze route gaat ten koste van de kwaliteit van de oplossing (de charisma's van gemeenteleden worden niet benut) en ten koste van het klimaat (de reactie van vele van mensen is: 'Als het zo moet, zoek het dan ook verder zelf maar uit.' Of om met de titel van een recent boekje over kerkverlating van actieve (!) vrouwen te spreken 'Mij niet gezien').

De gezamenlijke trektocht

Om tot vernieuwing te komen moet het anders. En het kan ook anders: Via de weg van de gezamenlijke trektocht. Men heeft een globale visie op de kern van het gemeente-zijn: Verborgene omgang - gemeenschap - dienst. Binnen die algemene bedding kan het proces zijn eigen gang volgen. Alles ligt open en men gaat gezamenlijk op stap; ieder krijgt de mogelijkheid op beslissende momenten mee te spreken over de doelen, de route en de stappen die gezet zullen worden. Het betekent natuurlijk niet alles samen doen; dat is onwerkbaar. Het betekent wel dat ieder die het aangaat daadwerkelijk invloed kan uitoefenen, in het bijzonder op de criteria die bij beslissingen doorslaggevend zijn. Het impliceert verantwoordelijkheid delen en dus ook de macht. De gemeenteleden beslissen samen. De specifieke rol van het ambt is de aandacht steeds weer te richten op de kern van het gemeente-zijn. Zo wordt de tweedeling in experts en gemeenteleden opgeheven en wordt de eenheid van het vernieuwingsproces hersteld. Daarvoor wordt aller wegen gepleit. In het pastoraat wordt er voor gepleit met elkaar een weg te zoeken in geloofs- en levensvragen. In het diaconaat wordt de wederkerigheid benadrukt. In de homiletiek wordt de rol van het gewone gemeentelid erkend - pastor en gemeente hebben elkaar nodig; het gaat om een gezamenlijk zoeken; en omgekeerd wordt de predikant gezien als hoorder onder de hoorders.

De aangewezen weg tot vernieuwing

Zo is de theorie. Maar de praktijk? Erkend moet worden dat die omslag in het denken niet consequent is toegepast. Zeker niet naar het terrein van opbouw van de gemeente. Daarvoor waren en zijn de weerstanden te groot. Een van de grootste weerstanden is de angst, die tot uiting komt in de vraag: 'Waar zullen we uitkomen als we de vragen tot ons toelaten en werkelijk aan de trektocht beginnen?' Die vrees kan bij mensen zo groot zijn dat zij maar liever blijven bij de 'georganiseerde reis met een reisleader die het maar moet weten. Dat biedt in ieder geval een bepaald soort zekerheid. Een soortgelijke vrees leeft ook wel bij ambtsdragers die zich afvragen waar we zullen uitkomen als gemeenteleden zelf de koers gaan bepalen. Die vrees hangt weer samen met, denk ik, weinig vertrouwen in de gemeente. Daarom houden velen (?) zekerheidshalve maar vast aan de georganiseerde reis waarbij zij zichzelf de rol van reisleader toebedelen. Jonker signaleert bij catecheten een sterke voorkeur voor de georganiseerde reis die hij aanduidt als het 'van-naar model'. Daarmee bedoelt hij het denkpatroon, waarin de stof gaat van iemand die veel weet, naar iemand die weinig weet. Velen blijven daaraan vasthouden, ook als weinigen meer instappen. Zelfs dan komen zij er veelal nog niet toe dit model te verlaten. Ze willen dan liever meer weten van de leefwereld van de deelnemers en van hun leeftijdsfasen, om zo des te beter landingsplaatsen bij de jongeren te vinden waar zij hun lading kunnen lossen' (Jonker, 1992, 74). Dat zien we niet alleen bij catecheten maar ook bij vele anderen. Over die weerstanden is nog veel meer te zeggen. Daarvoor ontbreekt hier de ruimte. Hier volsta ik met deze conclusie: Voor de vernieuwing van de gemeente is het model van de gezamenlijke trektocht de aangewezen weg, ook al zijn er veel weerstanden te overwinnen.

Genoemde en gebruikte literatuur:

- H. Berkhof, Christelijk geloof. Een inleiding tot de geloofsleer, Nijkerk 1973
- J. Hendriks, Een vitale en aantrekkelijke gemeente. Modellen voor methode van gemeenteopbouw, Kampen 1991
- E.R. Jonker, Aan het woord komen. Hoe gemeenteleden van 17 jaar en ouder in gesprek raken met de bijbel, Zoetermeer 1992

- J. Hendriks, Terug naar de kern. Vernieuwing van de gemeente en de rol van de kerkeraad. Pleidooi voor een 'gezamenlijke trektocht', Kampen 1995
- J. Hendriks, Gemeente als herberg. De kerk van 2000 – een concrete utopie, Kampen 1999

4. Bouwstenen

Hoe nu de gezamenlijke trektocht vervolgen en bouwen aan de geloofsgemeenschap van de Allemanskerk? Hierbij een suggestie voor een aantal bouwstenen. Het kunnen er gemakkelijk meer stenen worden en ook de invulling kan geheel anders, maar toch!

De eerste steen: Wij zijn geen belijdeniskerk meer!

De eerste steen is een hoeksteen, een heel belangrijke! Zij bepaald ten diepste wie en wat we zijn.

Vijftig jaar geleden wisten 'gereformeerden' precies wat ze geloofden en als ze het even kwijt waren konden ze het opzoeken in de belijdenis geschriften. Dit alles werd kort samengevat in de Apostolische geloofsbelijdenis. Het gewicht ervan werd minder en minder, ook onder ons in Langedijk-Noord. Moest je eerst belijdenis hebben gedaan om deel te mogen nemen aan de Maaltijd van de Heer, decennia geleden is dat ook onder ons op heel goede gronden afgeschaft. Moest je eerst belijdenis hebben gedaan om je kinderen te laten dopen, ook dat is ook onder ons op heel goede gronden afgeschaft. Nu denken we na om niet belijdende gemeenteleden toegang te geven tot het ambt van ouderling en diaken, ook op goede gronden.

Ook het aantal jonge mensen dat belijdenis wil doen neemt sterk af, de oude geschriften zijn niet meer aansprekend. En wat enkele decennia geleden nog kon: de belijdenis geschriften aansprekend maken via verkondiging en catechese lukt steeds minder.

Al met al verdween hiermee wat ons bond en waar we samen in geloofden en voor stonden. En daarmee verloren we ook onze 'smoel'. Om weer een 'smoel' te krijgen en het geloofsgesprek weer te voeren is het wellicht een idee om eens in de zoveel (?) jaar als gemeente een geloofsbelijdenis te schrijven. Een waar een ieder jong en oud, rechts of links in de kerk zich in herkent. Voorwaarde is dat iedereen actief en positief meedoet, het is leuk en goed om dit karwei samen te klaren! We slaan dan twee vliegen in één klap: a. we voeren het geloofsgesprek, we weten waar de verschillen liggen en b. we krijgen een 'smoel' en weten wat ons bindt.

Hoe een en ander praktisch in een vaatje gegoten moet worden, daar heb ik op dit moment nog geen idee van. Maar we zullen de eerste niet zijn die dit gaan doen, dus daar is wel uit te komen.

Een aanzet tot alles wordt komend najaar gegeven wanneer de kerkenraad zich in een bijzondere bijeenkomst zich zal buigen over de identiteit van de geloofsgemeenschap rond de Allemanskerk.

De twee steen: Jongeren als kans!

Kerk zijn met jongeren: jongeren als kans!

Voor en met jongeren kan op het kerkelijk erf heel veel gedaan worden. Leuk voor de jongeren, van vitaal belang voor de geloofsgemeenschap. In de afgelopen decennia zijn er in en rond de Allemanskerk vele activiteiten voor en door jongeren georganiseerd. Nu delen we in de zorg binnen heel de kerk daar waar het de aanwezigheid van jongeren betreft.

Samen met ouders heeft het Provider-team met ouders over deze zorg gesproken. Daaruit is het volgende plan ontstaan:

Voor dat we met prachtige plannen komen voor jeugd en jongeren werk in onze geloofsgemeenschap moeten we eerst weten voor wie we e.e.a. organiseren. Met andere woorden er moet eerst een groep jeugd zijn.

Hoe doe je dat? We hebben bedacht om gedurende het seizoen 2013 – 2014 6 tot 8 kinder/jeugd diensten te organiseren. Deze diensten zowel met de jongeren voor te bereiden als ook uit te voeren. Het idee is dat alle ouders met hun kinderen die 6 to 8 zondagen naar de kerk komen, zodat de jongeren elkaar weer kunnen ontmoeten en leren kennen. Dat er vervolgens zo een club(je) kan ontstaan voor wie dan vanaf het seizoen 2014 – 2015 van alles georganiseerd kan gaan worden. Wat en hoe precies zien we dan wel. Er is genoeg te bedenken, maar er moet eerst een groepje zijn. Maar we zien hier kansen!

De derde steen: Het gat van de kerk. Het gat als kans!

In kerkelijk Nederland wordt de zorg gedeeld over de middengeneratie. Dat is de generatie die we (even) niet zien in de kerk, die we hier aanduiden als de tussen-*uit*-generatie. In de kerk wordt dat vaak als een leegte ervaren: *het gat van de kerk*. Het gaat globaal om mensen tussen 25-50 jaar. Hun betrokkenheid bij activiteiten in de gemeente staat (even) op een laag pitje. Want ze zijn druk met het leven zelf.

Wat is kenmerkend voor de doelgroep 'gat van de kerk'?

- a. Het zijn mensen voor wie het christelijk geloof een plaats in hun leven heeft (tegenover hen bij wie geloof helemaal geen rol meer speelt.)
- b. Het zijn mensen voor wie de kerk - voor even, of voor langere tijd - uit beeld is (tegenover hen bij wie de kerk in de pubertijd al afwezig was en daarna afwezig bleef.)
- c. Het zijn mensen voor wie de kerk op kruispunten in hun leven in ieder geval een rol speelt (tegenover hen bij wie dat helemaal niet het geval is.)

We kunnen voor deze groep niet één leeftijds categorie aangeven.

- a. Het gat kan overal zitten; het zit misschien ook wel in onszelf.
- b. De genoemde kenmerken kunnen we aantreffen bij 25-40-jarigen of bij 30-50-jarigen, maar net zo goed in de groep 50+/60+.
- c. Het gat kan in iedere gemeente op een andere plaats zitten.

Over 'het gat van de kerk' hebben we binnen de pastorale raad al uitgebreid gesproken. Dit zouden we gemeente breed kunnen doen om van daaruit heel concreet met het stappen plan van de PKN aan de gaan te gaan. Dit stappenplan is te vinden in de PKN brochure *Het gat van de kerk. Over de tussen –uit- generatie*.

Naar mijn overtuiging kunnen we het als plaatselijke geloofsgemeenschap absoluut niet maken om over dit 'gat' heen te stappen of het vol te storten met mooie praatjes! De toekomst van onze geloofsgemeenschap hangt mede af van hoe wij hier mee omgaan.

Zodra de taakgroep pastoraat de bemensing op orde heeft zal dat één van haar prioriteiten worden!

De vierde steen: vieren?

Onze liturgische traditie is afkomstig van de zogenaamde *liturgische vernieuwing* uit de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw. Het is niet verwonderlijk dat deze traditie in het tweede decennium van deze eeuw in haar fundamenteën piept en kraakt. Van de liturgie kan hetzelfde gezegd worden als van de belijdenis: elke generatie moet dit weer opnieuw invullen en definiëren. Hoewel de taakgroep eredienst op lovenswaardige wijze haar taak vervult en hoewel wij ons in de groothuisbezoeken uitvoerig met de eredienst hebben bezig gehouden blijkt uit allerlei geluiden dat we niet aan alle wensen kunnen voldoen. Ook op dit punt is het nodig 'smoel' te krijgen. Wanneer we eenmaal vanuit de eerder genoemde bouwstenen onze 'smoel' hebben getekend kristalliseert zich ook als vanzelf een nieuwe vorm van vieren uit. Een vorm die wij dan hebben in te vullen. Van deze bouwsteen geldt net als de vorige stenen, dat we het niet kunnen maken om dit niet in te vullen. De liturgische vormen zijn mede bepalend voor de toekomst van onze geloofsgemeenschap. Dus hoe de invulling zal veranderen is op dit moment nog niet helder, maar dat ze gaat veranderen is zeker. We zullen open moeten staan voor veranderingen, ook op dit punt. Dat brengt ook met zich mee, dat we op dit moment (met het oog op de toekomst) naar mijn idee nog geen ingrijpende veranderingen moeten aanbrengen in het liturgisch centrum of grote investeringen moeten doen in het orgel. Dat kunnen we pas echt doen wanneer we weten wat het 'smoel' van de gemeente is en wat het daarbij behorende liturgische gezicht is.

Ook op het terrein van het vieren liggen grote kansen. Zo wil ik vanaf komend seizoen *Ander dan anders* diensten gaan houden. En reken erop dat die diensten zijn echt anders zijn dan de doorsnee zondagse diensten. Het idee is om samen met anderen (denk aan het zingevingscafé, de eetgroep, de leesgroep, de preekbespreking etc.) eens per jaar een dienst voor te bereiden en uit te voeren. Zo'n dienst hoeft echt niet het vaste patroon van de doorsnee liturgie te volgen, maar mag haar eigen accenten hebben.

Doel van dit alles is, dat een kerkdienst geen 'one man/woman show' is, maar dat het iets van en voor heel de geloofsgemeenschap is.

De vijfde steen: leren!

In de kerk draait alles om 'vieren' en 'leren'. Op zondag in de kerk vieren we dat God een weg voor ons heeft uitgezet, vieren we dat het leven sterker is dan de dood. Door de week denken we er over na hoe we dat wat we vieren onder woorden kunnen brengen en hoe we dat praktisch kunnen invullen. Op het terrein van spiritualiteit en geloven is van alles 'te koop', er is veel te ontdekken. Vanaf het komende seizoen wil ik met een aantrekkelijk, boeiend en gevarieerd programma komen waarin kerk, kunst, geloven, theologie, spiritualiteit, maatschappelijke betrokkenheid elkaar ontmoeten. Zodat wij elkaar niet alleen ontmoeten op zondag in het 'vierhuis', maar ook door de week in het 'leerhuis'.

Er zal vanuit de geloofsgemeenschap nog veel meer de nadruk op dit leer aspect gelegd moeten worden. Mensen hebben het druk, heel erg druk, mensen zoeken amusement, allemaal waar en leuk, maar als geloofsgemeenschap moeten we ook een lerende gemeenschap zijn. Dus zowel binnenshuis als naar buiten meer aandacht en nadruk op het lerende element.

De zesde steen: delen!

Waarover hebben we het eigenlijk wanneer we spreken over diaconie/diaconaat? Ik wil hier vanuit de diaconale praktijk van alle dag drie dingen over zeggen. Diaconaat is 'live', is handen en voeten van de kerk, en kan met de inhoud van het begrip 'presentie' haar binnenkerkelijke karakter overwinnen.

'Live' / handen en voeten van de geloofsgemeenschap / presentie

Diaconaat is 'live', is levende ontmoeting met. Zonder dit 'van aangezicht tot aangezicht', zonder de werkelijke ontmoeting zou het diaconaat zichzelf herhalen omdat ze niet (meer) weet waarover ze spreekt. De ander in de ontmoeting reikt jou de woorden aan (al zul je vaak met een mond vol tanden staan). Diaconaat vindt haar legitimatie in de ander die het om allerlei redenen niet voor de wind gaat. Diaconaat gaat niet over mensen, maar geschied aan mensen. Een voorbeeld: als ik iets over asielzoekers wil zeggen of mensen in dat zoeken naar asiel wil bijstaan, zal ik eerst bij een asielzoeker moeten zijn. Eerst doe je niks, je bent alleen maar.

Het diaconaat geeft *handen en voeten* aan de geloofsgemeenschap en streeft per definitie naar oecumene, diaconie is het handen- en voetenwerk van de kerk. Zonder handen en voeten komt 'het lichaam' van de kerk niet tot leven: lopen en klimmen, tasten en troosten, niets van dit alles gebeurt zonder het diaconaat. Diaconaat is praktisch kerkenwerk.

Presentie is het derde begrip. Ik leg het heel dicht aan tegen het diaconaat. Hoe vaak gebruiken we niet de woorden: erop af stappen, de boer op gaan, lummelen. Ik bedoel dit pastoraal, maar ook organisatorisch. Diaconaal werk moet georganiseerd worden. Present zijn 'in de wereld van...' zeggen we dan. In de wereld van de armen, in de wereld van de drugs en de verslaving, in de wereld van dak- en thuislozen, in de wereld van de moslims etc. Maar ook present in de wereld van de sterken. En present in de wereld van de cultuur. 'Kerk' is een minderheid geworden, het gebied waar de kerk vroeger present was (en vaak domineerde) is niemandsland geworden. De ervaring leert dat door middel van een (bescheiden) presentie heel veel creatieve zaken mogelijk zijn.

De rijkdom van 'de arme'?

'De arme' is een verzamelwoord, maar in de zestiger jaren van de vorige eeuw herontdekt in de bevrijdingstheologie van met name Latijns Amerika. Daar waren de armen vooral de economisch armen (de uitgebuiten, de have-nots). Ik denk dat deze economische visie op de arme nog steeds de basis moet zijn van ons denken over armen en armoede. Letterlijk is het zo, en Gustavo Gutierrez zei het zeer concreet, dat 'armoede stinkt'. Nog steeds, ook in onze samenleving; wat te denken van huisvervuilingen, kotsende junks en niet gewassen gasten in een aanloophuis.

Maar, als je deze economische entree tot het verstaan van de arme over accentueert dan dreigt het gevaar dat je rond de arme een ideologie schept en hem daardoor op veilige afstand houdt (niet meer 'live' dus). Echter, de arme heeft ook een gezicht, en de arme is veel breder dan alleen de economisch arme. Het is in bijbels perspectief de weduwe en de wees, maar ook het kind en de talloze kwetsbare vrouwen en mannen. Het is het slachtoffer van geweld, van willekeur, van aanranding en incest. Een veelzeggend woord dat woordje slachtoffer, het komt van slachten en (op)offeren; mensen worden opgeofferd, uitgeschakeld als eens Diegene die als een lam werd geslacht.

De armen zijn ook de gehandicapte mensen, de zieken, de stervenden. Als wij met deze mensen in aanraking komen (en hoe dikwijls zijn we ook zelf niet die mensen!) gebeurt er iets en het is precies dit gebeuren dat ons in de buurt brengt van het woordje

spiritualiteit. Wat er gebeurt is een geheim. Wat er gebeurt is genezing, heling. Niet als recept vooraf, maar soms ervaren we (en dat 'soms' is uiterst mystiek) dat 'het' gebeurt; wat dan?

Dat de rijke geneest aan de arme; omdat rijkdom de mensen teveel op zichzelf gericht laat zijn, waarmee men zichzelf tekort doet.

Dat de man geneest aan de vrouw; omdat mannen met hun macho gedrag het vrouwelijke in zichzelf onderdrukken, waardoor men zelf ook verpieterd.

Dat de sterke geneest aan de zwakke; vergelijk de Ark beweging van Jean Vanier en Henri Nouwen, de gehandicapte mens leert 'sterke' mensen hun zwakke plekken kennen.

Dat de levende het leven leert van de stervende; niet als een definitie, maar alweer, soms kom je zo vredig bij een stervende vandaan dat je ook enigszins in het reine komt met je eigen sterfelijkheid.

Dat wij ontdekken dat we ten diepste allen arm zijn; zo zijn wij ter wereld gekomen en zo nemen we straks weer afscheid. 'En het was goed', om dat dan te kunnen zeggen !?

Deze omkering, jij dacht dat jij kon helpen/dienen, maar jij werd geholpen en genezen, is het geheim van dit praktische handen- en voetenwerk, is de spiritualiteit van het diaconaat. Als deze omkering plaats vindt dan is de 'Derde' aanwezig, plotseling, onaangekondigd, als troost en bemoediging. Je kunt het niet organiseren. Op het draaipunt van deze omkering, van dit helingsproces gebeurt spiritualiteit. Het willen laten meedoen van deze Derde doet ons diaconale werk hemelsbreed verschillen van zoiets als hulpverlening en kan diaconaal kerkenwerk maken tot een vindplaats van hoop voor onze woonplaats. Wij zijn diaken.

Wat is een diaken?

De diaken is in eerste instantie niet eens een kerkelijke functionaris of een kerkelijk ambtsdrager. Maar het is iemand die onweerstaanbaar getrokken wordt naar de armen; hoe dat komt?

Het is iemand die de 'gift van de arme' (zoals ik zojuist heb verteld) vertaalt naar zichzelf en zijn geloofsgemeenschap en die het verhaal van de arme en de rijke brengt; hij/zij doorbreekt de muren van apartheid tussen deze 'culturen'. Het is iemand die vanuit deze inzichten concreet helpt en mensen bijstaat, hij is 'ambassadeur' van de arme. Het is iemand die de parochie leert denken van buiten naar binnen, die ziet dat liturgie op straat gebeurt, die door heeft dat de arme in de bijbel pas gaat leven als de arme van nu er in gelezen wordt. Het is iemand die dient aan de avondmaaltafel (oorspronkelijk komt hier het woord vandaan, 'diaconein' betekent dienen) en de instellingswoorden van de eucharistie ontspiritualiseert, d.w.z. tastbaar maakt voor mensen van vandaag. Het gaat om nemen, breken, delen en eten. In deze woorden komt ons hele leven naar voren. Een diaken is iemand die Jezus volgt in zijn neerwaartse beweging, naar de plek waar mensen vertrapt en vergeten worden en hij/zij is propagandist van deze beweging. 'Ik ben niet gekomen om te heersen, maar om te dienen.' Het is iemand die de oecumene hoog in het vaandel draagt omdat confessionele verschillen tussen kerken de maatschappelijke inzet verkleinen, terwijl oecumenische gezindheid die inzet vergroot.

Ik zie diakenen ook wel als functionarissen en ambtsdragers, maar zij ontlenen hun ambt aan het feit dat principieel alle gelovigen diakenen zijn. Ik zie het kerkelijk ambt 'slechts' als een verbijzondering van het ambt aller gelovigen, niet meer, maar ook niet minder. Als het te weinig wordt dan moet het nieuw leven worden ingeblazen.

Diaconie en spiritualiteit

De christelijke spiritualiteit, we kwamen er al even over te spreken, is niet een apart, smakelijk toetje dat opgediend wordt als een doekje voor het bloeden om het dagelijks leven te verzachten of te ontvluchten. Integendeel, maar door middel van de spirituele reflectie komt het leven met alle ups en downs nog scherper in beeld en zet ons leven nog meer met twee benen op de grond. Wat o.a. heel belangrijk is in het diakonaat is de vreugde.

De *vreugde*: soms kan vreugde, soms is ze er gewoonweg niet, en soms moet vreugde ook helemaal niet. Je kunt en mag de vreugde er niet aan de haren bijslepen. Maar toch, en steeds meer voel en ervaar ik dat, als ons (diaconale) kerkenwerk niet geboren wordt uit een diepe geloofsvreugde dan zal het niet beklijven. Wat is dan die vreugde? Dat is, dat diep in ons vlees en bloed (in ons hart, in onze ziel) die vreugde verankerd ligt. Het is God zelf die in ons woont, op de bodem van ons hart. Vaak kunnen we God daar niet bereiken, de verwondingen die we opliepen aan het leven en waar we onze handen vol aan hebben, verhinderen dat. Maar dan, is er misschien op eens die rust, of net dat ene woord, die ene flard van muziek, die zonnestraal door een herfstig bladerdak, die medemens die je uitnodigt. Soms breekt God zelf door, soms breekt zijn licht door de zwarte duisternis van ons bestaan. Deze dingen zeg ik tegen jullie, zegt Jezus, 'opdat mijn vreugde in jullie is en jullie blijdschap vervuld worde' (Johannes 15: 11). Jezus zegt als het ware: diep in de mensen zit werkelijk heel veel vreugde, ze is daar vanaf ieders schepping door God zelf ingelegd. Die vreugde is precies de levensadem waar jij mee en op leeft, is precies datgene in jou waarmee je je lasten kunt dragen. Die vreugde is er al, zit verstopt in jou, en omdat die vreugde er is, precies daarom ben je mens. En in die vreugde ontdek je ook je naaste. Sterker nog: die vreugde maakt jou en de ander tot mens, die vreugde is de bedoeling van jouw mens-zijn. Maar misschien ben je het vergeten en denk je dat het niet waar is. Zeer, begrijpelijk, want wat gebeurt er allemaal niet in jouw leven. Maar daarom ben ik gekomen om opnieuw die vreugde in jou op te delven, om ze, zoals er letterlijk staat, vol te maken. Ik , zegt Jezus, voeg mijzelf aan jullie toe, ik word jullie reisgenoot.

De Langedijk en haar bewoners en temidden van hen als hoofdbewoners 'de armen'. De armen, op onze pleinen en in onze straten, maar vooral: 'de armen' onder ons. En dan de vraag of onze geloofsgemeenschap aanwezig wil blijven als een gastvrije plek met een kloppend hart vol vreugde... Als dat zou kunnen hier, als onze geloofsgemeenschap wat dit betreft weer eens werd van trendvolger tot trendsetter... Als dat zou kunnen? Echt het kan! Want....

Zevende steen: Kerk als Herberg

Kerk als herberg, een openhuis van de kerken, een pleisterplaats in de wereld. Omdat de Goede Herder nog andere schapen heeft, die niet van deze stal zijn. Kortom kerk in de wereld. En in de wereld valt veel te leren, als geloofsgemeenschap leven we op de verhalen van de mensen om ons heen. Iemand vertelde mij: 'Laatst zat ik in de gevangenis. Op de celdeur zit aan de buitenkant een kaart met gegevens. Ik moest door ook op invullen bij welk geloof ik hoorde. Ik heb toen ingevuld: kind van God. Maar dat vonden ze niet goed. Tot en met de directeur ben ik daar over bezig geweest, tenslotte was hij het er mee eens. Ik ben nu een kind van God met toestemming van de directeur.'

Kerk als herberg, je deuren openzetten, zomaar voor iedereen. Een plaats waar je jezelf mag zijn. Pastoraal/diaconale broedplaatsen waar niet een of andere psychologische therapie centraal staat, maar in eerste instantie gewoon een kop koffie

en een luisterend oor. Plaatsen waar niet een professioneel sfeertje heerst, waar niet het institutionele van afdruipt, maar waar het woord 'gastvrij' centraal staat. Laagdrempelige plaatsen van ontmoeting, waar vooral mensen die letterlijk en figuurlijk in de kou zijn komen te staan een luisterend oor vinden. Je deuren openzetten, met alle gevolgen van dien. Want er komen ook mensen binnen die minder fraaie bedoelingen hebben. Dan is er de agressie, de angst, de dreiging. Soms moet je, tegen je zin, ook je deuren sluiten. Nee, een kerk als herberg is niet romantisch. Met vallen en opstaan proberen een 'open huis' te zijn.

Want er zijn tallozen, mannen, vrouwen en kinderen die langs 's heren wegen gaan en moe zijn, geen plaats meer hebben, uitgerangeerd, aan de kant geschoven, verslaafd of versloofd. Er is op hen ingebeukt, ze lopen verdwaald. Het is waar, de weg van mensen gaat niet altijd zo we zelf zouden willen. En dan zoeken we een herberg. Maar, wie brengt ons daar? Want we zijn afgedwaald, sterker nog, we gaan helemaal de verkeerde kant op. 'Dé' weg is van Jericho naar Jeruzalem (dé richting is van Jericho naar Jeruzalem), van Goede Vrijdag naar Pasen, van Kyrie naar Gloria. Maar in Lukas 10, het verhaal van de barmhartige Samaritaan, staat: 'Een zeker mens daalde af van ... Jeruzalem naar Jericho...'. Dat gaat fout, dat is de verkeerde kant op '... en viel in handen van rovers, die hem niet alleen uitschudden, maar ook slagen gaven en weggingen, terwijl zij hem halfdood lieten liggen.' (vs 30)

Wie is dat waarvan staat 'een zeker mens', wie durft het aan om alle narigheid en ellende tegemoet te gaan, om 'rovers' in het gezicht te kijken.

'Een zeker mens', je ziet hem/haar gaan, hij durft, hij valt ten prooi, hij gaat er onderdoor. Bloed, wonden, een martelpaal, een kruis. Hij roept 'ik heb dorst'. Zoals tallozen tegenwoordig: uitgekleed, vertrappt, behandeld als niet-mens. Het bloed van Palestijnen en Israëli, en noem al die brandhaarden maar op, roept ons tegemoet; de uitgeprocedeerde vluchtelingen met haar holle ogen kijkt ons indringend aan; de wanhopige drugverslaafden, jongen, meisje, hoe moeten zij verder? Maar pas op, het zijn niet alleen de anderen, de bekende noodduftigen die daar langs de weg liggen, wij allemaal met onze duizend-en-een zorgen, met onze vermoeidheden, wij liggen daar ook.

Het verhaal is bekend. Te bekend wellicht om de essentie te vatten? We zullen zien. Een priester komt 'aan de overzijde voorbij'. Een Leviet gaat deze halfdode mens ook 'aan de overzijde voorbij'. De priesters hebben de macht. De eerdergenoemde rovers (fanatieke zeloten) willen de macht. ... De terrorist slaat de mens neer, de priester laat hem liggen.

Dan komt de Samaritaan. Ook een mens tussen twee vuren. Nauwelijks gezien door de Judeeërs en religieus geminacht door de priesterklasse. Deze Samaritaan wordt 'met ontferming bewogen'. Dit begrip moeten we letterlijk nemen. Het is een mens die letterlijk in elkaar krimpt omdat hij of zij onrecht ontwaart, omdat hij of zij daar niet tegen en tegenop kan. De uitdrukking 'met ontferming bewogen' wordt in het evangelie bijna altijd voor Jezus gereserveerd. 'Jezus, de schare ziende werd 'met ontferming bewogen'. Je kunt vertalen: hij werd in het ingewand ontstoken. Je darmen gaan opspelen, je wordt onpasselijk zo trekje het je aan. Deze ontferming overkomt die Samaritaan en wat daarna volgt laat zich vanuit die ontferming vertalen. Hij komt in de nabijheid van 'de mens', de anderen gingen aan de overzijde voorbij. Hij gaat naar hem toe, hij verbindt zijn wonden, letterlijk staat er: hij verzorgt zijn trauma's. Want het zal je maar gebeuren, die grote schokgolven in je leven. Dan giet hij olie en wijn op de wonden, zet hem op zijn eigen lastdier en brengt hem naar ... een herberg, een pleisterplaats. Olie, wijn, een lastdier. Voor de goede verstaander trilt bij elk woord een ander evangelieverhaal mee.

De inzet van deze gelijkenis is de vraag van de wetgeleerde 'wie is mijn naaste' (vs 29). Voor de beantwoording van die vraag vertelt Jezus deze parabel. En weer komt het anders uit dan wij zouden denken. Het is niet zo dat wij maar even zouden kunnen

uitzoeken wie onze naaste is, dat wij als het ware op zoek gaan en ons diaconaal/pastoraal aanbieden. Nee, want dan zouden wij centraal staan. De naaste is niet de mens over wie ik mij ontferm, maar die zich over mij ontfermt. Wij zijn het die daar aangeslagen en half ontziend langs de weg liggen. En de vraag is of wij ons willen laten meenemen naar de herberg om ons te laten genezen van onze trauma's.

Pas wie dat inziet kan tot naaste worden. Pas wie ervaart dat hij ook zélf vluchteling of drugverslaafde zou kunnen zijn, zélf ziek zou kunnen worden, zélf in de bijstand kan komen, zélf in pure nood kan geraken, pas hij of zij kan aan zoiets meedoen als 'diaconia'. Zo niet, dan overheersen paternalisme en superioriteitsgevoelens, dan wordt de ander gebruikt om het eigen charitatieve ego op te poetsen. Zijn er plaatsen waar de Samaritaan van vandaag halfdode mensen veilig kan achterlaten? De gemeente van de Heer als herberg en de leden ervan als herbergier, waard en waardin. Dat beeld is mij lief geworden. Een nieuwe kerk, een nieuwe organisatie van onze kerken zal mijns inziens deze dienst van de barmhartige Samaritaan, deze diaconia tot inzet moeten hebben.

Mijn droom gemeente is de gemeente als een huis om in te wonen. Je voelt je er lekker en je weetje thuis. Het klimaat is dusdanig dat de geest van God er ruim baan heeft. Het is een plaats voor allen die vermoeid en belast zijn. De gemeente als herberg, een plaats om te helen, om bij te komen, een plaats waar je trauma's tot rust worden gebracht. Dat wij ons daar laten brengen door de barmhartige Samaritaan. Wie weet komt hij vandaag bij ons voorbij. Willen wij ons laten verzorgen door Jezus zelf? Kom maar, wees maar niet bang. Hier mag je leven vanuit je hart, omdat je hier tot diep in je hart gekend wordt. Doe maar mee, ook al zie je het niet, maar het komt goed, echt waar. Je tranen weg, je hart getroost. 'Troost wordt gegeven wanneer de verborgen levenskracht van jou en van mij weer wordt opgewekt. Wanneer die levenskracht van binnenuit opnieuw jouw verwonde plekken gaat doorstromen. Het zit hem vaak niet eens in woorden. Het zit hem in de blik, in de ontroering en de eerbied waarmee je wordt aangekeken. En als je je dan met een voorbehoudloze eerbied voelt aangekeken, begin je altijd zacht te huilen. Man, vrouw, jongen, meisje dat maakt geen verschil.' (*Jan van Kilsdonk*)

Dat wij als oecumenische kerken in de Langedijk (niet alleen de protestantse kerken!), missionaire en diaconale gemeenschappen zullen zijn, die ook openstaan voor al die andere schapen van de Goede Herder buiten deze stal!

Op basis hiervan zou het goed zijn wanneer wij jaarlijks een herbergzondag hebben waarop heel expliciet Jan en alleman uit onze omgeving in de Allemanskerk meer dan anders van harte welkom is. Ik stel me zo voor dat er op zo'n zondag een wat anders soortige dienst is, waarna we met elkaar niet alleen een kopje koffie drinken, maar ook nog een borreltje. En aansluitend een bescheiden doch voedzame lunch gebruiken. Waarbij het duidelijk is, dat de kerk als herberg functioneert, met een oud-hollandse waard en waardin. Dit alles met het doel en de kans ons als geloofsgemeenschap naar buiten te keren.

5. Tot slot

Het is niet de bedoeling dat dit discussiestuk in een lade verdwijnt. Er hoeft ook niet te worden verzocht: leuke plannen, maar zoveel werk. Ook een opmerking als: goed plan en noodzakelijk ook, maar kunnen we dat wel? Want: 'Yes we can!'

Met betrekking tot een traject stel ik me het volgende voor: Nadat we dit stuk binnen de kerkenraad hebben besproken en indien gewenst op punten hebben bijgesteld gaat dit stuk de gemeente in. Zodat iedereen weet wat we gaan doen, welke kant de neuzen opstaan. Vervolgens (wellicht in de week na startzondag) beleggen we een gemeenteavond waar dit plan centraal staat en mensen of clubs hun op en aanmerkingen kunnen geven. Aan het einde van de avond feliciteren we elkaar dat er

zoveel mogelijkheden en kansen liggen binnen onze geloofsgemeenschap, daarbij heffen we het glas. Vervolgens gaan we opgewekt en met een goed plan met z'n **allen** aan het werk!

Wat een kansen, wat een toekomst!